

УДК 811.111'27:004

Ю. А. Рибінська,
доктор педагогічних наук, доцент
(Київський національний університет культури та мистецтв)
Juliaodour@rambler.ru

АПРОБАЦІЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛУ ЯК АВТЕНТИЧНОГО ДЖЕРЕЛА ПАТЕРНІВ МОВЛЕННЯ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Анотація

Стаття присвячена використанню автентичних відеоматеріалів для формування патернів мовлення та іншомовної комунікативної компетентності на заняттях з англійської мови. Розкривається перспектива застосування відеоматеріалів та вимоги до їх відбору. Зазначається, що відеоматеріали є цінним джерелом під час опрацювання нових термінологем, оскільки підвищують рівень професійної комунікативної підготовки студентів.

Ключові слова: автентичні відеоматеріали, навчання, вимоги до відбору відео, патерни мовлення, іншомовна професійна комунікативна компетентність.

Summary

The article is devoted to using of the authentic video materials for forming of language patterns and foreign communicative competence in English classes. The perspectives of video materials and the requirements for their option are highlighted. It is mentioned that video materials are the valuable source in time of learning new terms and they improve the level of the professional communicative preparation of the students.

Key words: authentic video materials, study, the requirements for video choice, language patterns, foreign professional communicative competence.

Постановка проблеми. Зміщення акцентів освітньої парадигми на комунікативну підготовку визначає основну мету навчального процесу вищих навчальних закладів – сформуванню потребу у вільному висловлюванні власних думок іноземною мовою. Це вимагає перегляду традиційних підходів до професійної комунікативної підготовки майбутніх філологів, реалізації випереджувальних технологій їх професійного навчання.

Інноваційні технології, що інтенсивно впроваджуються в різні сфери життя, сприяють зближенню багатьох видів і форм соціальної діяльності, висувають перед кожною людиною завдання навчитися реалізовувати основні принципи освоєння світу. Питання про нові підходи, які б звільнили творчу особистість від надлишкової інформації, стає актуальним. Водночас кваліфікований працівник із необхідним багажем знань і досвіду має бути компетентним настільки, щоб приймати обґрунтовані й адекватні рішення в неординарних ситуаціях, не перебільшуючи можливостей технічних засобів, але й не нехтуючи ними. З розвитком сучасних технологій можливості подання навчальної інформації значно збільшилися. На сьогодні технології заповнили практично всі аспекти нашого життя і стали використовуватися не тільки для розваги, але і в навчальних цілях.

Аналіз досліджень і публікацій. Основною проблемою в навчанні є обмежена можливість у спілкуванні з носіями мови. У зв'язку з цим у навчанні іноземних мов усе більше застосовуються різноманітні автентичні матеріали,

широко представлені в мережі Інтернет. Популярність набувають навчальні відеофільми, відеоролики, відеосюжети тощо. Проблема цікавить багато дослідників, таких, як І. Андрисян, О. Близнюк, О. Богданова, Ю. Верисокін, В. Дем'ян, Т. Леонтьєва, М. Ляховицький, С. Ніколаєва, П. Сердюков, О. Тарнопольський та ін.

Мета статті полягає в дослідженні автентичних відеоматеріалів для розвитку комунікативних навичок студентів з метою професійної підготовки майбутніх філологів з іноземних мов.

Зауважимо, що саме автентичні відеоматеріали передають зразки мови й мовлення, загальноновживану і спеціальну лексику, ідіоми, метафори тощо в тому вигляді, як їх використовують носії мови. Методично виправдані та правильно відібрані автентичні відеоматеріали допомагають у вивченні специфіки міжкультурної комунікації під час навчання студентів іноземних мов у вищій школі. О. Богданова зазначає, що застосування на уроці відеофільму – це не лише використання ще одного джерела інформації [3, 271], а й ефективний розвиток та вдосконалення важливих психічних діяльності учнів, зокрема уваги й пам'яті.

Автентичні відеоматеріали передбачають різні методичні особливості. Згідно з жанрово-тематичною спрямованістю їх поділяють на 3 групи [5, 64]:

- а) розважальні програми (шоу, спортивно-розважальні програми та ін.);
- б) програми, що базуються на фактичній інформації (документальне відео, теледискусії та ін.);
- в) короткі програми (shorties) тривалістю від 10 секунд до 10-15 хвилин (новини, прогноз погоди, рекламні оголошення тощо).

Перевага віддається коротким за тривалістю відеоматеріалам: від 30 секунд до 10 хвилин, при цьому вважається, що 4-5 хвилин демонстрації відео можуть забезпечити напружену роботу групи протягом цілої години. Специфічна особливість відеоматеріалів, зокрема така, як щільність і насиченість інформації, дозволяє доцільніше використовувати короткий уривок для інтенсивного вивчення, ніж більш тривалий відеоепізод – для екстенсивного [5, 62].

Наше дослідження засвідчило переваги вивчення англійської за допомогою кінофільмів, телепередач та відеоуроків. Правда полягає в тому, що Ви можете вивчати мову за допомогою будь-якого виду англійського медіа. Багато з запропонованих сайтів мають відео, які не належать до категорії освітніх, тобто потрібно переглядати їх так само, як і фільм або серіал: уважно вдивляючись та слухаючи, дивитися їх із метою вивчення, а не лише задля розваги. Корисно поставити мету перед тим, як почати. Після кожного переглянутого відео доцільно переказати його своїми словами усно або письмово. Якщо запропоноване відео є коротким, ніколи не завадить переглянути його двічі – перший раз для кращого розуміння (переглядаючи його без зупинок), а потім для вивчення (роблячи певні нотатки та переглядаючи окремі моменти). Що вивчати, залежатиме від змісту перегляду. Ось деякі ідеї для початку:

- **Перегляд заради мови.** Звернення уваги на граматичну правильність використання слів і фраз.
- **Перегляд заради індивідуальних особливостей.** Диференціація різних акцентів і сленгу. Звернення уваги на різницю використання мови

людьми, що свідчить про їх становище в суспільстві. Іншими словами, хто використовує професійну англійську? Хто використовує сленг? За допомогою цього можна ознайомитися з різними верствами населення та дізнатися про їх культуру.

• **Перегляд заради ознайомлення з культурою.** Люди розмовляють по-різному залежно від того, звідки вони. Слід звертати увагу на те, як місце проживання впливає на мову. Британська та американська англійська є яскравим цьому прикладом, але навіть у межах однієї країни можна знайти різні акценти, фрази та манери розмовляти загалом.

• **Перегляд заради знання.** І нарешті, не забуваємо отримувати задоволення від того контенту, який переглядаємо. Вивчення нової інформації англійською є важливим етапом на шляху до оточення себе цією мовою.

У нашому проекті було запропоновано 15 сайтів для вивчення англійської мови за допомогою відео. Проаналізуємо їх ефективність під час креативного навчання.

TV 411. На цьому сайті можна знайти розважальні відео, спрямовані на читання, письмо та словниковий запас – просто оберіть тему та почніть перегляд. Сайт присвячений створенню освітніх відео для дорослих. Він навчить певним навичкам і знанням, необхідним для дорослих з метою досягнення успіху в житті та кар'єрі. Серед запропонованих відео є безліч цікавих поглядів та думок. До кожного відео додається список того, що можливо вивчити, а деякі мають спеціальні матеріали для закріплення.

Coursera. Coursera – це онлайн курси, що пропонують великий вибір безкоштовних та доступних занять. Більшість із них викладаються у відеоформаті, що робить цей ресурс привабливим для тих, хто вивчає англійську. Можна обрати курс на вивчення будь-якого аспекту англійської або ж знайти курс за будь-якою цікавою індивідуальною тематикою. Відео пропонуються в комбінації з завданнями (як домашня робота), опитуваннями та навіть проектами, що змусить відчувати себе студентом коледжу.

Fluent U. На Fluent U можна знайти величезний перелік відео. Це ресурс, на якому подано музичні кліпи, трейлери кінофільмів, випуски новин і натхненні промови, що перетворюються на персоналізовані заняття з англійської, тобто ті самі захоплюючі та розважальні відео, які Ви можете знайти на You Tube. Тепер виконують роль допоміжних засобів у вивченні мови. Кожне відео має список слів, які можливо вивчити перед переглядом, а також кожне відео супроводжується субтитрами. Якщо почуті слова є невідомі, то не потрібно буде шукати словник і витратити свій час, адже можна переглянути його значення безпосередньо у відео. Fluent U має у своєму арсеналі багато інших ресурсів, що роблять вивчення англійської більш цікавим, включаючи освітні картки й опитування. Освітній процес буде безперервним, якщо завантажити офіційний Fluent U додаток.

British Council. The British Council – це фантастичний ресурс, якщо студенти вивчають британську англійську. За допомогою відео, представлених на цьому сайті, можна вивчити не лише мову, але й познайомитися з людьми та їх культурою. Переглядаючи відео про британську культуру, легко спостерігати за тим, як звичайні люди розповідають про своє життя в Англії. Сторінка LearnEnglish – це чудове місце для того, щоб займатися вивченням мови. Після того, як студенти переглянули деякі відео, викладач зможете

знайти також різноманітні ігри, уроки, спрямовані на покращення граматики та словникового запасу, на вивчення мови за професійним спрямуванням та багато іншої корисної інформації.

CNN Video News. CNN – це всесвітньо популярний ресурс новин. Сьогодні можливо знайти новини майже всюди, але CNN залишається класикою (у тому сенсі, що це старий і перевірений часом ресурс). Домашня сторінка пропонує відео найгарячіших новин цього дня, таким чином студенти можуть бути в курсі останніх подій, у той же час займатися вивченням англійської. Також можна переглядати авторські відео CNN на будь-яку тематику, а саме: від спортивних новин до сімейного життя та мати доступ до великого архіву.

Discovery. Якщо студентів цікавлять короткі й інформативні відео телеканалу Discovery, то на офіційному сайті можливо переглянути їх у високій якості. Цей телеканал спеціалізується на реаліті-програмах, у яких звичайні люди займаються цікавими справами. Також до уваги студентів пропонуються документальні фільми та передачі про світ та навколишнє середовище.

Funny Or Die. На Funny Or Die можна знайти відео, яке точно змусить студентів посміхнутися. Деякі з відео – це пародії (кумедні версії реальних подій), у деяких гумор використовується як інструмент для обговорення цих подій. Сайт містить багато авторських відео та статей, а також найсмішніші відео, які Інтернет може запропонувати. Для того, щоб зрозуміти певні жарти, потрібно бути достатньо обізнаним з культурою країни, але коли вони зрозумілі, то прийде й усвідомлення того, що досягнуто певних успіхів у вивченні мови.

College Humor. Як і Funny Or Die, College Humor пропонує багато кумедних відео. Але ці ресурси відрізняються тим, що цей ресурс фокусується на гуморі для молодшої аудиторії (20-річні). Актори College Humor беруть участь у скетчах (короткі шоу), в яких вони перетворюють повсякденні ситуації на абсурд. У деяких відео відверто висміюються певні речі, часто – це гумор, але завдяки цим відео студенти можуть ознайомитися з тим, як розмовляє молодь, зокрема в Америці.

PBS. Канал PBS за свої неймовірні освітні передачі, особливо можна виділити природничі програми. Зараз багато їх контенту доступно на офіційній сторінці PBS. Студенти можуть знайти програми за продовольчою, мистецькою, природничою, історичною, драматичною та іншими тематиками.

Big Think. Публікації на цьому сайті переважно на тему науки, біології та життя. Питання, що ставляться в їх матеріалах, достатньо високі, але вони пояснюються доступним для більшості людей чином. Цей сайт рекомендується для тих, хто займається англійською на рівні Intermediate та Advanced. Це чудове місце для вивчення цікавих тем, а також їх обговорення.

TED. Так само, як і Big Think, TED створює відео з тією метою, щоб змусити студентство задуматися. TED – це промови видатних людей із різних галузей (науки, техніки, літератури, гуманітарних наук), спрямовані на поширення нових ідей. У їх матеріалах демонструється одна або декілька персон, які виступають на сцені з промовою, тривалістю від 2-3 хвилин до години. Якщо студент намагається покращити свої сценічні навички або просто навички співрозмовника, то на сайті можна вивчити багато нового, спостерігаючи за промовцями TED. З легкістю можна ознайомитися з великою

кількістю поглядів і подивитися на світ по-новому. Після перегляду відео доцільно зробити невеличке дослідження про його промовця: отже, є змога дізнатися про нових і важливих людей.

Wonder How To. Цей сайт містить у собі відео, зібрані звідусіль, завдяки яким студенти можуть дізнатися про те, як зробити майже все.

Snag films. Указані вище ресурси пропонують переважно короткі відео. Але відео на Snag films дещо довші – це документальні фільми на різну тематику, що дозволяють ближче познайомитися з культурою, дізнатися про цікавий період історії, видатну людину, актора, спортсмена або отримати інформацію на будь-яку іншу тему. Також пропонуються деякі шоу, що робить цей сайт місцем знайомства з величезною кількістю непересічних людей.

Crackle. Так само, як і на інших відео-сервісах, Crackle пропонує свій вибір кінофільмів, програм ТБ, багато класичних речей і навіть авторський контент.

Adam Savage's Tested. Адам Севедж – це член команди шоу “Руйнівники міфів”. На цьому сайті зібрана велика колекція відео, в яких Адам тестує, будує та створює речі тощо. Його голос легкий для сприйняття, а передачі цікаві для тих, хто любить спостерігати за процесом створення неймовірних речей. Доступні як повні епізоди, так і короткі відео.

Висновки. Отже, в умовах глобалізації, інтеграції в міжнародний освітній простір питання підвищення рівня володіння іноземною мовою майбутніми філологами стає особливо актуальним. В останні десятиріччя під впливом науково-технічного прогресу помітно зріс інтерес до апробації відеоматеріалу на заняттях з іноземної мови, адже саме таке автентичне джерело є квінтесенцією формування високого рівня професійної комунікативної компетентності студентів.

Перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження убачаються в екстраполяції успішних результатів апробації відеоматеріалу як автентичного джерела патернів мовлення на інші іноземні мови та дослідженні особливостей аудіовізуального перекладу в процесі інтенсивного навчання іноземних мов у вищій школі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беляев Б. В. Очерки по психологии обучения иностранным языкам / Б. В. Беляев. – М., 1965. – 227 с.
2. Близнюк О. І. Відео у навчанні іноземних мов / О. І. Близнюк // Іноземні мови. – К. : Ленвіт, 1996. – № 3. – С.22.
3. Богданова О. В. Використання автентичних відеоматеріалів для формування комунікативної та соціокультурної компетенції на уроках англійської мови / О.В. Богданова // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Філологічна”. – 2014. – Вип. 49. – С. 271–272.
4. Верисокін Ю. І. Відеофільм як засіб підвищення мотивації учнів / Ю. І. Верисокін // Іноземна мова в школі. – 2003. – № 5 – 6. – С. 31 – 34.
5. Леонтьева Т. П. Досвід і перспективи застосування відео в навчанні іноземних мов / Т. П. Леонтьева // Нетрадиційні методи навчання іноземних мов у вузі: матер. респ. конф. – Мінськ, 1995. – С. 61–74.
6. Ляховицький М.В. Основні напрямки використання навчальної техніки нового покоління / М. В. Ляховицький, П. І. Сердюков // Методика викладання іноземних мов. –К. : Освіта. – 1984. – Вип. 13. – С. 60 – 63.

Стаття надійшла до редакції 27.02.2017